

UCHWAŁA NR XXII.201.2025

RADY GMINY RADECZNICA

z dnia 30 grudnia 2025 roku

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2026 rok.**

Na podstawie art. 4¹ ust.2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku – o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu tj. Dz.U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 10 ust. 1, ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2023 roku poz. 1939) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2026 rok stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY GMINY

Marcin Zymon

Uzasadnienie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2026 r., stanowiący załącznik do niniejszej uchwały zawiera zadania własne gminy w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych zgodnie z treścią art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz zgodnie z treścią art. 10 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

W programie zostały wskazane źródła środków finansowych na realizację zadań, wynikających z gminnego programu - środki te pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w punktach sprzedaży na terenie gminy Radecznica oraz z tytułu wprowadzonego podatku od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml – art. 9² ust. 11 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – tzw. „podatek od małpek”.

**Załącznik
do Uchwały nr XXII.201.2025 Rady
Gminy Radecznica
z dnia 30 grudnia 2025 roku**

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na 2026 r.**

I. Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2026 rok, zwany dalej Programem, określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U z 2023 poz. 2151) i art.10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomani (Dz. U. z 2023 poz.1939) oraz uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.

Polityka rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu narkomanii i uzależnieniom od innych środków psychoaktywnych czy też przeciwdziałaniu uzależnieniom behawioralnym na terenie Gminy Radecznica prowadzona jest zgodnie z kierunkami określonymi w niniejszym programie stanowiącym kontynuację działań prowadzonych w latach poprzednich.

Sposób rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu narkomanii i uzależnieniom od innych środków psychoaktywnych czy też przeciwdziałaniu uzależnieniom behawioralnym zakłada, iż większość problemów zlokalizowanych jest na poziomie gminy, a ta posiada kompetencje do rozwiązywania tych problemów.

Gmina jest odpowiedzialna za to, aby zapobiegać i minimalizować skutki alkoholizmu, narkomanii i uzależnienia od innych środków psychoaktywnych czy też uzależnień behawioralnych. Programy profilaktyczne nie mają tylko minimalizować skutków alkoholizmu, narkomanii i uzależnienia od innych środków psychoaktywnych czy też uzależnień behawioralnych, ale również zapobiegać, edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu i radzenia sobie z sytuacją trudną, konfliktową. Powinny uczyć jak skutecznie bez używek rozładować napięcie i rodzącą się agresję, wspierać szczególnie młodych ludzi w kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych.

II. Podstawa prawna

Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151)

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. 2021, poz. 1249 ze zm.)

Ustawa o zdrowiu publicznym z dnia 11 września 2015 r. (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1670)

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U. z 2021 poz. 642)

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”(Dz.U. z 2023 r . 1870)

Ustawa z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (t.jDz. U. z 2025 r. poz. 595).

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Radecznica na lata 2017-2026.

III. Diagnoza potrzeb środowiska Gminy Radecznica

Gmina Radecznica jest gminą wiejską w powiecie zamojskim, województwie lubelskim.

Według danych z ewidencji ludności Gmina Radecznica na dzień 31.10.2025 roku liczyła 5172 mieszkańców. Na przestrzeni ostatnich lat liczba mieszkańców systematycznie się zmniejsza i tak w 2024 roku było 5253 mieszkańców, w 2023 r. już 5 350, w 2022 r. 5 401, w roku 2021 liczba ta wynosiła 5 455 osób.

Dostępność napojów alkoholowych:

Na terenie gminy znajduje się 16 punktów sprzedaży alkoholu przeznaczonego do spożywania poza miejscem sprzedaży. Na terenie gminy nie ma punktów sprzedaży z konsumpcją w miejscu sprzedaży.

Liczba punktów sprzedaży z roku na rok maleje.

I tak w roku 2021 – 20, 2022 r. – 19, w 2023 – 17, 2024 – 14, w 2025 r. (stan na 31.10.2025 roku) - 16 sklepów.

Na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w roku 2021 - 273 mieszkańców, w 2022 r. – 284 mieszkańców, w 2023 r. – 314 mieszkańców, w 2024 r. - 375 mieszkańców, na 31.10.2025 roku - 323 mieszkańców.

Jeżeli chodzi o rodzaje zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych to według stanu na dzień 31 października 2025 r. było wydanych łącznie 43 zezwolenia z przeznaczeniem do spożycia poza miejscem sprzedaży, z czego: 16 zezwoleń typu A - o zawartości do 4,5 % alkoholu oraz piwo, 13 zezwoleń typu B o zawartości od 4,5 % alkoholu do 18% alkoholu, 14 zezwoleń typu C – o zawartości powyżej 18% 14. Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Radecznicy od początku 2024 roku wpłynęło 13 nowych wniosków od członków rodzin, z GOPS-u, Policji z prośbą o interwencje w związku z nadużywaniem alkoholu przez mieszkańców naszej gminy.

Komisja podejmowała liczne działania zmierzające do dobrowolnego podjęcia leczenia odwykowego przez klientów. W efekcie podejmowanych działań 5 osób podjęło leczenie odwykowe.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że z ogólnej liczby rodzin, jakie korzystały z pomocy materialnej w roku 2024 – 6 rodzin objęto tą pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny.

Osoby dotknięte przemocą oraz członkowie ich rodzin mogą liczyć na wsparcie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych, które według swoich kompetencji udzielają wsparcia dla indywidualnych przypadków przemocy, prowadzą działania interwencyjne oraz wspierająco- terapeutyczne.

W Samodzielnym Publicznym Wojewódzkim Szpitalu Psychiatrycznym w Radecznicy, w roku 2024 na leczeniu przebywało 4 pacjentów z naszej gminy. Według informacji przesłanej przez Komisariat Policji w Szczepleszynie w pierwszym półroczu 2025 r. na terenie gminy Radecznica:

- przeprowadzono 24 interwencje z udziałem osób nietrzeźwych,
- zatrzymano 11 nietrzeźwych kierujących pojazdami mechanicznymi,
- przeprowadzono 16 interwencji dotyczących spożywania alkoholu w miejscach publicznych.- sporządzono 6 „Niebieskich Kart”.

Ponadto nie stwierdzono przypadków nadużywania innych substancji psychoaktywnych przez mieszkańców naszej gmin. Potwierdzili to na podstawie statystyk, przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji w Zamościu podczas debaty społecznej w 23 maja 2025 roku pod tytułem „Porozmawiajmy o bezpieczeństwie – możesz mieć na nie wpływ”.

Analiza SWOT wypracowana na potrzeby Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w zagrożeniach /Strategia ... str. 50/ wykazała m.in. wysoką tolerancję społeczeństwa na alkoholizm w naszej gminie oraz wzrastającą liczbę różnego rodzaju uzależnień.

W związku z tym zachodzi potrzeba prowadzenia szeroko pojętej edukacji społecznej w tym zakresie oraz intensyfikacja działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

IV. Cele działań i formy realizacji na płaszczyźnie profilaktyki uzależnień:

Głównym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest ograniczenie eksperymentowania, używania alkoholu, narkotyków, tytoniu, innych środków psychoaktywnych oraz przeciwdziałaniu uzależnieniom behawioralnym oraz rozwiązywanie problemów z tym związanych.

Cele szczegółowe Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii oraz przypisane im zadania:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych poprzez:

- a) Finansowanie badań wykonywanych przez biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz opłacenie kosztów sądowych i pocztowych.
- b) posiedzenia GKRPA mające na celu udzielanie wsparcia osobom uzależnionym i członkom ich rodzin
 - podejmowanie działań motywujących zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego,
 - zasięganie opinii biegłych w sprawach stwierdzenia uzależnienia,
 - prowadzenie aktualnej bazy placówek poradnictwa i leczenia odwykowego
 - udzielanie informacji na temat pomocy prawnej dla osób uzależnionych, współuzależnionych znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.
- c) współpraca z pracownikami oddziału terapii uzależnień, doposażenie placówek, organizacji pozarządowych i stowarzyszeń działających na rzecz profilaktyki uzależnień

2. Udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy psychospołecznej, a w szczególności ochrony przed przemocą.

Wspieranie osób pracujących na rzecz profilaktyki uzależnień

i przeciwdziałania przemocy:

- a) interwencje w ramach procedury „Niebieskie Karty” i praca w Gminnym Interdyscyplinarnym Zespole ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- b) finansowanie udziału ludzi pracujących na rzecz profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w naradach, konferencjach, szkoleniach, warsztatach, imprezach integracyjnych mające na celu doskonalenie zawodowe oraz wsparcie psychospołeczne zapobiegające wypaleniu zawodowemu,
- c) zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych, przewodników, ulotek, broszur, plakatów na potrzeby: GKRPA, GOPS, GCKSiT, Policji, Parafii, szkół, oddziału terapii uzależnień.
- d) udział w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych wspierających rodzinę.
- e) motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia terapii odwykowej, a w przypadku braku współpracy podejmowanie przez GKRPA działań zmierzających do orzeczenia przez sąd wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- f) współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, policją, parafiami rzymskokatolickimi oraz szkołami (głównie pedagogami szkolnymi) i – w razie potrzeby – innymi podmiotami w przedmiocie przemocy w rodzinie oraz podejmowanie wspólnych działań zmierzających do przeciwdziałania temu zjawisku;

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii, uzależnieniom behawioralnym w szczególności dla dzieci i młodzieży:

- a) wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu i promocja zdrowego stylu życia, organizacja bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży w dni wolne od zajęć szkolnych, organizacja zajęć pozalekcyjnych, konkursów, zawodów i turniejów sportowych,
- b) realizacja programów profilaktycznych mających na celu przeciwdziałanie uzależnieniom: alkoholizmowi, narkomanii i nikotynizmowi dla dzieci i młodzieży, nauczycieli oraz rodziców uczniów placówek oświatowych gminy,

- c) działalność informacyjno-edukacyjna,
- d) aktywny udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących alkoholu, narkotyków, przemocy oraz uzależnień od zachowań behawioralnych,
- e) współpraca z innymi podmiotami w dziedzinie przeprowadzania konkursów z zakresu profilaktyki dla dzieci młodzieży gminy,
- f) monitoring i diagnoza problemów uzależnień na terenie gminy.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz problemów narkomanii:

- a) Dofinansowanie programów i przedsięwzięć profilaktyczno-zdrowotnych i innych działań wspierających abstynencję, promujących aktywny styl życia, twórczość ludową i wartości chrześcijańskie przeznaczone w szczególności dla osób samotnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- b) organizacja zajęć pozalekcyjnych oraz konkursów, zawodów i turniejów sportowych,
- c) włączanie podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego w wykonywanie przedmiotowych działań, między innymi poprzez zlecenie im do realizacji zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii – zgodnie z obowiązującymi w tej kwestii przepisami;
- d) kultywowanie obrzędów i tradycji ludowych,
- e) zorganizowanie szkoleń dla członków GKRPA; dla sprzedawców napojów alkoholowych.
- f) w miarę potrzeb podejmowanie innych działań służących realizacji zadania.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

- 1) Dokonywanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
- 2) Kształtowanie właściwych postaw reagowania społeczeństwa w sytuacjach sprzedaży alkoholu a w szczególności sprzedaż alkoholu osobom nieletnim i sprzedaż alkoholu osobom nietrzeźwym.

- 3) Propagowanie właściwej sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z art. 9, art. 13 ust. 2, art.15 ust.1, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- 4) Podejmowanie interwencji w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych.
- 5) Sporządzanie opinii w celu wydawania i cofania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

V. Współpraca przy realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkotykowych wymaga współdziałania szeregu instytucji: oświaty, stowarzyszeń, kościoła, policji, pomocy społecznej, służby zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, administracji aby skutecznie przeciwdziałać przemocy związanej z alkoholem i narkotykami.

W Gminie Radecznica rozwiązywaniem tych problemów zajmują się:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
3. Przychodnia Zdrowia w Radecznicy.
4. ZOZ Ośrodek Zdrowia w Gorajcu
5. S.P. Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Radecznicy
6. Gminne Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Radecznicy
7. Szkoły Podstawowe z terenu Gminy w : Czarnymstoku, Gorajcu, Radecznicy i Zaburzu.
8. Szkolne Kluby Sportowe
9. Stowarzyszenia, KGW i Kościoły
10. Komisarjat Policji w Szczepieszynie
11. Inne podmioty, którym zlecona jest realizacja zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

VI. Źródła finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Źródłem finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii są wpływy z opłat:

- 1) za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o których mowa w art. 11¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – tzw. „korkowe”;
- 2) z tytułu wprowadzonego podatku od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml – art. 9² ust. 11 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – tzw. „podatek od małpek”.

W budżecie gminy na rok 2026 zaplanowano na realizację zadań określonych w niniejszym programie kwotę 96.000 zł

VII. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Komisja w szczególności:

- opiniuje wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod kątem zgodności z uchwałami Rady Gminy;
- motywuje do dobrowolnego podjęcia leczenia odwykowego przez osoby mające problem z nadużywaniem alkoholu;
- podejmuje działania zmierzające do zastosowania leczenia odwykowego oraz decyduje o skierowaniu wniosku do sądu.
- podejmuje interwencję w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13(1) i 15 Ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 poz. 2151)
- uczestniczy w pracach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego d.s. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i grup roboczych w ramach wyżej wymienionego Zespołu.

Komisję w pracach w/w Zespołu i grupy roboczej reprezentuje jej przewodniczący(a),

Zasady wynagradzania.

Członkowie GKRPA w Radecznicy otrzymują wynagrodzenie płatne ze środków przeznaczonych na realizację gminnego programu:

1. **członkowie:** 200 zł brutto (za każdy udział w posiedzeniu Komisji)
2. **przewodniczący(a):** 250 zł brutto (za zainicjowanie i każdy udział w posiedzeniu komisji)

Podstawą wypłaty świadczenia jest podpisana osobiście lista obecności na posiedzeniu Komisji.